



Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Høringsvar fra Fylkesmannen i Troms på forslag til forskriftsendringer for mer effektiv felling av jerv

Fylkesmannen i Troms viser til brev fra Klima- og miljødepartementet, datert 20.2.2015, om forslag til forskriftsendringer for mer effektiv felling av jerv samt om oppretting av inkurie i viltloven. Vi vil her svare på førstnevnte.

Forslag til forskriftsendringer for mer effektiv felling av jerv

Fylkesmannen i Troms ser positivt på initiativet til forskriftsendringer for mer effektiv felling av jerv. Fylkesmennene i Troms og Finnmark har, i samarbeid med Rovviltnemnda i region 8, over flere år jobbet for å effektivisere lisensfelling av jerv. Det treårige rovviltprosjektet *Leve i naturen*, som hadde sin oppstart i januar 2009, arbeidet mye med stimulering og tilrettelegging for rovviltjakt. Som en videreføring av de viktigste aktivitetene i *Leve i naturen* ble prosjektene *Næring og rovvilt i Finnmark* og *Dyr i drift* i Troms etablert i 2013. Et viktig arbeid for alle disse prosjektene har vært å etablere og videreutvikle lokale rovviltjaktmiljøer i områder med bestand av rovvilt. Spesielt har det vært stor satsing på rekruttering, kompetanseheving og organisering av jervejegere samt tilrettelegging for jervejakt gjennom støtte til åtebuer, båser og annet utstyr. Dette har i Troms ført til økt og mer stabil avskyting, men langt fra godt nok. Tilbakemeldingene fra jegermiljøene har vært at et rigid regelverk er den største begrensningen for effektiv jakt. Blant annet kan nevnes at av ca. 20 jervebåser som har blitt satt opp i løpet av de siste seks årene er det bare en håndfull som røktes pr. i dag. Dette skyldes i all hovedsak dagens krav til manuelt tilsyn som er svært ressurskrevende og praktisk vanskelig for jegerne å gjennomføre.

Fylkesmannen har ingen kanaler for, annet enn gjennom høringsuttalelser, å gi direkte tilbakemeldinger til Klima- og miljødepartementet. Da er det etter vår mening ekstra viktig at fylkesmennene blir involvert tidlig i prosessen når slike forskriftsendringer skal utredes. Fylkesmannen synes det er uheldig at Klima- og miljødepartementet har valgt å forhåndsutplukke tre områder/prosjekter som «på bakgrunn av statsrådets signaler» har søkt om å få gjennomføre prosjekter for mer effektiv felling av jerv. Etter vår oppfatning bør regional forvaltning, dvs. fylkesmenn og rovviltnemnder, ha mulighet til å komme med innspill til organisering og utplukk av eventuelle prøveprosjekter eller prøveområder. Videre mener Fylkesmannen at behov må være styrende for utvelgelse av områder. Fylkesmannen ønsker å være tydelig på at region 8 eller deler av den, naturlig hører med i en slik utprøving.

Den 7.12.2012 hadde fylkesmennene i Troms og Finnmark og rovviltnemnda i region 8 møte med Miljødirektoratet (da Direktoratet for naturforvaltning), angående *Utfordringer knyttet til*



de høye bestandstallene for jerv – hvordan komme ned på bestandsmålet? Tre av tiltakene som da ble tatt opp som mulige tiltak for å effektivisere lisensfelling av jerv var:

- Tillatelse til bruk av fastmontert lys under åtejakt på jerv
- Tillatelse til å benytte viltkamra til tilsyn av jervebåser (forutsatt at bildet blir sendt og mottatt bør tilsynet med båsen være godkjent)
- Se på praksis ved tillatelse til bruk av skuter for utkjøring av åte, kontroll av jervebås, og i forbindelse med oppsett av åtebu.

Nevnte forslag til tiltak er fremkommet blant annet gjennom tilbakemeldinger fra jervejaktmiljøene i regionen.

Finmark og Troms har over flere år hatt landets tetteste bestand av jerv. Regionen har hatt høyeste bestand over bestandsmålet, og vi har hatt flest ekstraordinære uttak av jerv og flest hiuttak av jerv. Dette til tross for at vi har satset tungt på tiltak for å effektivisere lisensfelling av jerv innenfor eksisterende rammeverk. Noe av årsaken til dette kan være spesielle utfordringer regionen har å hankses med. Region 8 har store arealer langt fra vei, og vi har mørketid store deler av lisensfellingsperioden. De tre punktene som det her høres på er alle spesielt aktuelle for å møte regionens spesielle utfordringer.

Bruk av kunstig lys ved åtejakt på jerv

Fylkesmannen i Troms støtter Klima- og miljødepartementet sitt syn på at vilkårene for å tillate kunstig lys ved åtejakt på jerv må ses på som oppfylt. Fylkesmannen i Troms mener erfaringer fra bruk av kunstig lys ved åtejakt på rødrev, gir godt nok grunnlag for å vurdere effektivitet og forsvarlighet også når det gjelder jerv. Videre mener Fylkesmannen at grunnlaget for å vurdere om det bør åpnes for bruk av kunstig lys på mer generell og permanent basis allerede finnes. Det er i Norge skutt tusenvis av skudd mot rødrev på åte, der lyskilden har vært fastmontert kunstig lys. Tre avgrensede prosjekter vil i løpet av en treårsperiode kanskje felle noen få jerver. Fylkesmannen er uenig i at det vil gi et godt vurderingsgrunnlag.

Et annet argument for å tillate bruk av fastmontert lys under åtejakt på jerv er at det stilles strengere krav til jegeren ved lisensfelling av jerv enn ved åtejakt på rev. En jeger som ønsker å felle jerv må være registrert lisensjeger, og dersom rifle skal benyttes ved felling må jegeren ha avlagt skytterprøve for storvilt inneværende jaktår.

Fylkesmannen ser ingen argumenter for at det er mindre forsvarlig å bruke fastmontert lys ved åtejakt på jerv enn ved åtejakt på rev. Dyrevelferdsmessig ser ikke Fylkesmannen at rødreven skal ha et svakere vern enn jerven.

Fylkesmannen mener det bør åpnes for bruk av kunstig lys ved åtejakt på jerv over hele Norge. Dersom det likevel ikke blir åpnet for slik bruk over hele landet, mener vi at region 8 har et særlig og akutt behov for å få utprøvd dette tiltaket, og at det bør hensynstas ved eventuelle valg av prøveprosjekter/prøveområder. I så fall vil Fylkesmannen ta ansvar for at gjennomføring blir i henhold til de vilkår som settes til slike prøveområder.

Bruk av snøscooter ved uttransportering av åte, åtebu og fangstbås og ved tilsyn med fangstbås

I forslag til forskriftsendring sies det i brevet at «*Det foreslås for det første at det innføres en generell adgang, altså ikke begrenset til de omtalte prøveprosjektene, til å søke om tillatelse til bruk av snøscooter når det gjelder utkjøring av åtebuer, åte og jervebåser i forbindelse med felling av jerv.*»

Fylkesmannen presiserer at dagens regelverk ikke legger begrensninger i hvem som kan søke om tillatelse til bruk av snøskuter til utkjøring av åtebuer, åte og jervebåser. Alle kan søke, og søknader om slik transport må gjøres etter nasjonal forskrift § 6, særlig behov. Søknaden skal behandles etter nasjonal forskrift § 6, av kommunestyre eller politisk utvalg.

Kommunene har allerede i dag adgang til å gi tillatelse til bruk av snøscooter til utkjøring av åtebuer, åte og jervebåser i forbindelse med felling av jerv, etter nasjonal forskrift § 6.

I Direktoratet for naturforvaltning sitt brev av 24.11.1998 om prinsipielle spørsmål angående bruk av snøscooter til utlegging av åte til lisensjakt på jerv er følgende presisert:

Imidlertid er § 6 en unntaksbestemmelse som skal fange opp spesielle tilfeller. Lisensjakt på jerv skiller seg vesentlig fra alminnelig jakt. Lisensjakt er motivert ut fra behovet for å begrense skade på tamrein og bufe, og har ikke det samme preget av å være en fritidssyssele som alminnelig jakt er. Lisensjakt er hjemlet i villlovens § 12, som regulerer fellingstillatelse på rovvilt som gjør skade. Lisens gis bare når formålet er å regulere veksten i en jervebestand. Dette aspektet taler for at en kan tillate bruk av snøscooter til åteutlegging i spesielle tilfeller.

Fylkesmannen imøteser et nytt brev til kommuner og fylkesmenn som presiserer at det etter dagens nasjonal forskrift § 6, er adgang til å gi tillatelse til bruk av snøscooter til utkjøring av åtebuer, åte og jervebåser i forbindelse med felling av jerv.

I høringsforslaget foreslås at det, som en prøveordning, inntas en egen bestemmelse i forskriften som er avgrenset til prøveprosjektene/områdene som gjelder bruk av snøscooter til inspeksjon av jervebåser. Fylkesmannen mener kameraovervåking/elektronisk overvåking av fangstbås for jerv bør tillates som godkjent kontroll av fangstbås (se nedenfor), og at bruk av snøscooter i inspeksjonsøyemed da langt på veg blir unødvendig.

Gjennom jervejaktprosjektene i Troms har vi lokalisert enkelte, potensielt gode åteplasser som ligger langt fra veg og som derfor er vanskelig tilgjengelig uten mulighet for bruk av snøscooter. Dette er områder hvor det også er store tap av beitedyr, ikke minst rein. Fylkesmannen er av den oppfatning at det kan være fornuftig å få erfaringer med bruk av snøscooter til dette formålet, men at det i tilfelle må være som en del av en utprøving i begrensede områder. Det forutsettes selvfølgelig at det settes strenge vilkår for dette, slik det er foreslått i ny § 6a og § 7 i høringsforslaget. Det kan om ønskelig settes ytterligere krav og vilkår i bestemmelsen dersom en finner det nødvendig, for eksempel krav til avstander, GPS-logg m.m.

Kameraovervåking/elektronisk overvåking av fangstbåser for jerv

Fylkesmannen i Troms mener det bør åpnes for kameraovervåking/elektronisk overvåking av fangstbåser for jerv og gaupe. Fylkesmannen mener departementets betenkeligheter i forhold til dette kan løses gjennom krav og vilkår i en bestemmelse om slik overvåking. Fylkesmannen mener slik overvåking vil kunne sikre en mer human jaktutøvelse. Dette kan gjøres ved å:

- *Stille krav om at den som har slik overvåking av båsen, har bevisbyrden og må kunne dokumentere en viss tid tilbake, ved visse intervaller å ha mottatt status på jervebåsen (åpen eller lukket).*
- *Stille vilkår om at overvåkingsutstyret som brukes skal gi beskjed umiddelbart når dyr går i båsen.*
- *Gi den som har bås plikt til å handle så raskt og effektivt som mulig dersom dyr går i båsen.*

I region 8 er det i den mest aktuelle jakttiden bare noen få timer med dagslys. Dagens krav tilsier kontroll av fangstbåser to ganger daglig og at kontrollen kan gjennomføres visuelt på avstand eller fysisk på stedet. Dersom visuell kontroll blir det et betydelig lengre intervall mellom kveld og morgen enn mellom morgen og kveld. Fysisk kontroll på stedet medfører økt aktivitet og redusert mulighet for fangst. Fylkesmannen mener elektronisk overvåking både kan effektivisere fangst med bås, og gjøre båsfangsten mer human gjennom å intensivere tilsynshyppigheten, og slik forhindre at dyr blir stående lenge i båsen. Elektronisk overvåking gir også sikrere tilsyn med båsen samt at det gir større mulighet for kontroll med at tilsynet gjennomføres i henhold til regelverket.

Med hilsen

Evy Jørgensen
miljøverndirektør

Berit Nergård Nyre
landbruksdirektør

Per Elvestad
fylkesberedskapssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ikke håndskrevne signaturer